Curier judiciar

„Doctorul" I. Dog aru a fost apărat de orice răspu ndere penală

Scriam în cronica noastră judiciară precedentă că I. DOGARU, fost medic șef al Craiovei, a fost judecat de trib. Ilfov s. V pentru vina că și-a confecționat prin fals titlurile universitare (notele de student în medicină și certificatele de absolvire) și că tot prin falsurile acestea a reușit să obțină diploma de doctor, de care apoi s'a slujit ca să „facă" armata ca medic ofițer, ba chiar să pătrundă în serviciul Sănătății Publice, ca medic șef.

Inculpatul s'a apărat cu susținerea că din moment ce, dela săvârșirea falsurilor încriminate s'a împlinit cu prisosință termenul prescripției, nu i se mai poate imputa nicio vină penală și nu i se poate aplica nici o rigoare penală.

Trib. Ilfov, s. V a admis această susținere și a pronunțat Vineri, ca urmare, sentința de încetarea urmăririi prin efectul prescripției.

Parchetul a fost sesizat de îndată de această hotărâre spre a aviza la exercitarea dreptului ministerului public de a face apel împotrivă-i.

Caseta cu lei 1.300.000

La oficiul P. T. T. din Gara de Nord s'a întâmplat — în ziua de 30 Aprilie a. c. — o curioasă dispariție.

Aci se strâng, precum se știe, casetele cu numerar și valori expediate centralei P. T. T. de diferite oficii din provincie.

Iar în ziua cu pricina se aflau centralizate, în boxa specială, o stivă întreagă de asemenea casete.

Din această stivă a dispărut una, cu lei 1.300.000.

Cazul a fost deferit parchetului și a făcut obiectul unor îndelungate cercetări, cari au identificat pe răspunzători, dar cari — din nefericire — n'au dat de urmele prețioasei casete.

In adevăr, d. procuror a deschis ieri acțiune publică, cu concluziuni de arestare contra dirigintelui oficiului P. T. T. din Gara de Nord, oficiantul GH. POPESCU ,din str. Locot. Papasoglu 70, pentru crimă de delapidare de bani publici — și — contra paznicului oficiului, anume GH. BRUSTUREANU, din șoseaua Ștefan cel Mare 6, pentru infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 23 din legea pentru apărarea patrimoniului public.

Totodată a ordonat să se înființeze sechestre penale pe bunurile ce posedă și i-a trimis și în cercetarea Comisiunii pentru controlul averilor.

Rechizitoriul constată că dispariția casetei s'a întâmplat în orele când cel dintâi era de serviciu: de aci s'a și tras presumția de vinovăție împotriva lui.

Iar în ce privește pe cel de al doilea, se arată că, deși era însărcinat cu paza continuă și vigilentă a boxei, totuși și-a părăsit postul pentru un moment — fiind trimis de șeful său, să-i cumpere țigări și chibrituri — astfel că s'a făcut vinovat de neglijență în serviciu.

Dosarul s'a restituit cabinetului 7 pentru adâncirea cercetărilor.

Procesul fraudelor dela C. F. R.

Banda profitorilor regimului de recalculări și restituiri de taxe a fost definitiv osândită

Inalta Curte de Casație s. II, sub președinția d-lui Ariton, s'a pronunțat Vineri, după lungă deliberare, în procesul uriașei fraude dela C. F. R.

Este vorba de procesul recalculărilor și restituirilor de taxe de transporturi pe căile ferate, operate prin falsuri și corupție de ceata de „români" de import Maiman, Schächter, Gologorski et Comp., cu ajutorul complice al unor funcționari ai instituției, pe urma cărora Statul a păgubit cu vreo 100 milioane lei dar pentru cari și justiția a osândit — cu necruțătoare severitate — tot cam vreo 100 de culpabili.

Deciziunea Supremei Instanțe s'a rostit în termenii următori:

Admite recursul făcut de **Regia Autonomă C. F. R.** pe motivul referitor la cheltueli de judecată; casează pentru acest motiv deciziunea atacată, și trimite cauza la aceeaș instanță pentru o nouă judecare. Respinge celelalte motive ca nefondate.

Admite recursurile declarate de inculpații: inginer **Ion Ioanid** (fost Director al Comercialului c.f.r., condamnat de instanțele de fond la trei ani închisoare corecțională și trei ani interdicție); **Teodor Moscopol** (fost șef de serviciu, condamnat la patru ani închisoare corecțională și patru ani interdicție); **Heinrich Albert Cubat** (condamnat la doi ani închisoare corecțională și doi ani interdicție); și **Petre Popovici** (condamnat la un an închisoare corecțională și un an interdicție), cu privire la motivele referitoare la pedeapsa interdicțiunii corecționale ce li s'a aplicat, pe lângă sancțiunea închisorii corecționale. Casează în privința acestora deciziunea recurată, și trimite cauza la aceeaș instanță pentru o nouă judecată. Respinge celelalte motive ca nefondate.

Admite recursul inculpatului **Max Wurenbrandt** (condamnat de Curtea de Apel la trei ani închisoare corecțională și trei ani interdicție, tot pe motivul, referitor la aplicarea interdicțiunii corecționale; și casează fără trimitere deciziunea atacată, privitor la această pedeapsă. Respinge celelalte motive ca nefondate.

Respinge ca nefondate recursurile făcute de inculpații: **Angela Manolescu** (condamnată la un an închisoare corecțională și un an interdicție); **Dumitru Popovici** (la 18 luni închisoare corecțională și un an interdicție); **Aurel Dodu** (la 3 luni închisoare corecțională); **Ion V. Ionescu** (la un an închisoare corecțională și un an interdicție); **Efraim Schächter** (la cinci ani închisoare corecțională); **Isidor Feldmann** (la trei ani închisoare corecțională); **Hascal Gologorski** (la cinci ani închisoare corecțională); **Israel Goldstein** (la un an închisoare corecțională); **Pincus Weissmann** (la un an închisoare corecțională); **Virgil Popescu** (la trei ani închisoare corecțională și trei ani interdicție); **Marin Voinea** (la 6 luni închisoare corecțională și un an interdicție); **Mihail Popescu** (la 18 luni închisoare corecțională și 18 luni interdicție) și **S. Fogel** (la un an închisoare corecțională).

Infine, la act de declarația inculpatului **C. Ionescu,** că-și retrage recursul spre a beneficia de grațiere.

Prin hotărârea de mai sus, condamnațiunea pronunțată în cauză de trib. Ilfov s. I — sub președinția d-lui Florin Foișoreanu—și confirmată de Curtea de Apel s. I sub președinția d-lui V. Bordeianu, rămâne astfel definitivă în ce privește pedepsele privative de libertate, și executorie, instanța de trimitere — în dosarele inculpaților cari au obținut casarea — având a examina doar dozarea sancțiunilor complimentare (adică numai interdicțiunea drepturilor civile).

Procesul extrădării Cristinei Stanceff

Curtea de Apel s. II, formată cu d-nii președinte Victor Popovici și consilieri C. Ionescu, Camil Ionescu, Radu Dimiu și I. R. Ionescu, a judecat și soluționat acțiunea în contencios pornită de Cristina Stanceff (prin căsătorie Florescu) contra deciziei Ministerului Justiției și a Jurnalului Consiliului de Miniștri prin cari s'a ordonat extrădarea ei, în Bulgaria, spre a fi judecată de justiția bulgară pentru o crimă pasională săvârșită în Varna.

Petiționara, apărată de d. av. Dumitriu-Soimu, a susținut că extrădarea e inadmisibilă deoarece este cetățeană română — și prin naștere pe teritoriu anexat României (Dobrogea Nouă) și prin căsătorie cu un român — ori este de principiu că cetățenii statului român nu pot fi sancționați decât de justiția lor, când se găsesc pe pământul Țării, chiar pentru fapte comise dincolo de fruntarii.

Avocații Statului (d-nii I. N. Vlada, pentru Președinția Consiliului de Miniștri, Baroncea pentru Ministerul Afacerilor Streine și Drag. Popescu, pentru Ministerul Justiției) au combătut această susținere adăugând că, de altfel, reclamanta și-ar fi pierdut calitatea de română, după anexiune, prin aceea că s'a înscris în Biroul Populației din Varna.

Curtea a admis acțiunea, a declarat ilegale actele de autoritate atacate și le-a anulat ca atare; și a infirmat astfel măsura extrădării.

Epilog

Organele judiciare ale trib. Durostor au hotărît darea în judecată criminală a călugăriței Amfilofia Panaitescu, superioara mânăstirei Isvorul (Hârșova), sub cuvânt că ar fi gestionat neregulat fondurile ce recoltase pentru refacerea sfântului locaș ce slujea.

Cazul strămutându-se însă în Capitală — pentru cauze de legitimă suspiciune — iar desăvârșirea instrucției judiciare fiind asumată chiar de Camera de Acuzare a Curții de Apel din București (cf. art. 281 pr. pen.), cercetările au fost reluate dela capăt.

Aici măicuța a făcut dovada că primul anchetator, trimis asupră-i de Episcopia locului, i-a ticluit proces verbal fals de constatare, pentru care fapt i s'a și deschis acțiune publică.

Deasemenea a arătat că își justificase complect gestiunea dar că actele justificative n'au parvenit Epitropiei.

Și, în fine, a susținut că pâra asmuțită asupra ei se datorește unei porniri dușmănoase locale fiindcă a reclamat pe cei cari au subtilizat bisericii sale dania — în aur — primită dela o binefăcătoare.

Camera de acuzare a dat decizie de neurmărire penală în privința călugăriței stabilind că n'are nicio vină.

Speculanții

Trib. Ilfov, s. I a primit Vineri apelurile făcute de comercianții mai jos numiți contra cărților de judecată pronunțate împotrivă-le de jurisdicțiile pentru înfrânarea speculei, prin care au fost condamnați precum urmează:

HERMAN KLEIMANN, măcelar angrosist, din str. Popa Nan 16, — la 24 mii lei amendă penală, fiind că a refuzat să aprovizioneze cu carne pe detaliști, iar publicului a vândut cu 3 lei la kgr. peste prețul maximal;

E. ROLLESCU, coloniale și bodegă, din bd. Elisabeta 45, — la 19.083 lei amendă, fiindcă a vândut clienților brânză albă, la porții, pe preț, de lei 120 kgr., ficatul la preț de lei 160 kgr., și ouăle la preț de lei 6 bucata;

GHEORGHE și ILIE BERA, restauratori, în str. Costache Negri 38, — la 15 mii lei amendă, fiindcă au făcut comerț fără autorizație;

PETRE VELICU, măcelar, din str. Șerban Vodă 182, — la 12 mii lei amendă, pentru speculă;

„S. A. R. P. I. A.", prin ad-tor I. STATESCU din calea Văcărești 255, — la șase mii lei amendă, fiindcă n'a comunicat ministerului de resort situațiile bilunare de stockuri, conform legii;

N. CRISTESCU, coloniale, din str. Suhaia 43, — la 5000 lei amendă, fiindcă a vândut sarea cu lei 6 kgr.; și

P. DECIU, depozit de lemne, din calea Rahovei 285, — la lei 3.500 amendă, pentru speculă.

Erico Gold...

Domnul procuror a lansat eri un mandat de încarcerare, la Văcărești — pentru ispășirea unei condamnațiuni la șase luni închisoare corecțională — contra lui Enrico Gold, fost cu ultimul domiciliu în București bul. Take Ionescu 1, etaj II și bd. Elisabeta 23.

Fiul unui mare industriaș din București, inculpatul a comis o nesfârșită serie de isprăvi osândite de codul penal. A scăpat totuși, o vreme, de riscuri, până ce săvârșind încă o serie de escrocherii, a primit condamnarea de mai sus: la un an închisoare.

A fugit atunci din țară — cine știe pe ce tărîm al fagăduinței; se pare în... Brazilia — de unde a cerut să i se scadă pedeapsa la quantumul prescris de recenta grațiere.

Ceea ce a obținut!

Arestarea lui Alex. Străjescu

D. procuror a deschis acțiune publică pentru escrocherii contra lui Alex. Străjescu (din str. mareșal Badoglio f. n.) și l-a trimis în stare de arest cabinetului 8 instrucție.

Inculpatul e învinuit că dându-se drept ofițer superior în rezervă și „om cu trecere" pe lângă anumite autorități a estorcat sume importante naivilor sub pretext că li va obține diverse resoluții de favoare.

Deasemenea, s'a dat drept proprietarul villei-hotel „Străjescu" din Tg. Ocna; a angajat mai multe doamne din Capitală ca administratoare, servitoare etc. „bine remunerate"; le-a estorcat vreo 120 mii lei cu titlu de cauțiuni; apoi le-a expediat în răcoroasa stațiune a Slăniculul ca să li vină toate căldurile când au aflat că nu exista nici o villă hotel cu acest nume!

Procesul Boilă

Curtea de Apel s. II urma să pronunțe Vineri deciziunea asupra apelurilor ce s'au făcut contra sentinței tribunalului local s. IV, prin care d. Romulus Boilă a fost condamnat la un an închisoare pentru trafic de influență, iar co-inculpații J. Albini, col. retr. I. Petrescu și col. retr. C. Georgescu au fost achitați de orice penalitate.

Intre timp însă instanța descomplectându-se prin concentrarea, pe zonă, a unuia dintre membrii săi care judecau cauza (d. cons. Trissonimo), procesul a fost repus pe rol: cu tremen la 25 Octombrie a. c.

Au fost trimiși în judecată

Parchetul a dat Vineri rechizitorii de trimitere în judecata tribunalului corecțional contra următorilor:

1. AUREL TUDOR, mecanic, din str. Odoare 3, pentru abuz de încredere și cf. art. 63 din legea circulației, fiindcă primind automobilul d-lui H. Wiess în reparație, după ce l'a reparat, a plecat în vitiguară cu limuzina clientului și a făcut-o praf într'un accident.

2. IACOB BLUM, din str. Lipscani 94;

3. TIBERIU BLUM, din aceiaș str. nr. 92, ambii patroni ai magazinului de manufactură „Judith";

4. IACOB IAMUNGI, șeful biroului de vămuiri cu același nume, din str. Doamnei 12;

5. MIHAIL FLORESCU fost funcționar vamal, din str. Lipscani 94 (în serviciul primilor doi);

6. G. STANESCU, samsar, din șos. Colentina, parcul „Clădirea Românească" str. [illegible] nr. 70; și

7. ANCEL GOLDENBERG zis ARMAND, funcționar comercial din parcul Berindei strada C. nr. 25.

Toți sunt învinuiți că au operat o savantă contrabandă de mătase pură, importată ca atare dar vămuită ca... bumbac!

Au fraudat astfel drepturile Statului cu câteva zeci de mii de lei.

Mersul ascendent

al organizației sanitare din Basarabia sub stăpânirea românească

Un răspuns dat agenției sovietice „Tass"

Acțiunea întreprinsă în domeniul sănătății publice după război, a constituit unul din cele mai importante eforturi impuse prin planul de guvernare al regimurilor ce s'au succedat la cârma țării.

Minister nou creiat după încheerea păcii, departamentul Sănătății publice a avut să se ocupe de diversele probleme ce se puneau și se pun încă, fiind vii în amintirea tuturor străduințele ce s'au depus cu osebire pentru combaterea anumitor boli, infecto-contagioase sau sociale, din care cele mai multe cazuri, uneori chiar unanimitatea, ni le ofereau provincia de peste Prut, pe care o reprimeam după o sută de ani de altă stăpânire.

Sunt, de aceea, de-adreptul surprinzătoare afirmațiile agenției sovietice „Tass", care acuză guvernarea românească de nepăsare și lipsă de solicitudine pentru această provincie, în domeniul sănătății publice.

Basarabia, la Martie 1918, în momentul alipirii, prezenta un spectacol jalnic, în această privință, la care își avea, desigur, partea de contribuție, devastarea pe care o făcuseră trupele rusești în retragere.

Tifosul exantematic era, în acea vreme, în plină recrudescență, oferind 56.042 cazuri. Paludismul număra peste 26 mii de cazuri, Sifilisul făcea ravagii, numai cazurile înregistrate atingând cifra de 137.500. Dar conjunctivita granuloasă, sau trahomul, cum i se mai spune, și tuberculoza, se manifestau în voe, fără putința de evaluare.

Organizația sanitară țaristă, menită să facă față acestei situații — a cărei neputință era relevată în multe rânduri de principele Kropotkin — nu cuprindea decât o direcție sanitară gubernială, un serviciu sanitar, acela al zemsvtvei guberniale și 9 servicii ale zemstvelor județene. Această minusculă organizație număra 65 medici, 120 felceri și 102 farmaciști, dintre cari 49 erau necalificați.

Este lesne de înțeles că serviciul sanitar al Basarabiei funcționa, în aceste condițiuni, în mod deplorabil.

Guvernul român numește, în primăvara anului 1918 — pentru completarea urgentă a lipsurilor și supravegherea serviciilor — 3 medici inspectori regionali de boli contagioase și 9 medici delegați pe lângă zemstvele județene, ca organe de control.

Până la 1919, într'un an deci, timp în care se creiază și inspectoratul general sanitar, numărul circumscripțiilor sanitare, cu medicii respectivi, crește cu peste 25%, ajungând la 106. având ca auxiliari 228 agenți sanitari și 120 de moașe nou numite de guvernul român, care înființează în acelaș timp și câte o școală de agenți sanitari și moașe.

Ritmul acesta și râvna de înfăptuiri sanitare au fost păstrate în mod continuu. Pentruca astăzi, la pierderea dureroasă ce-am suferit, după 22 de ani de activitate progresivă, jurisdicția inspectoratului general sanitar din Chișinău să se extindă asupra a 9 servicii județene.

Guvernul sovietic a găsit astfel, în momentul ocupării, 238 circumscripții sanitare, din care 216 rurale și 22 urbane, precum și 76 spitale cu 3425 paturi și întregul echipament, care nu a putut fi transportat. Guvernul sovietic va beneficia însă și de cele 134 dispensare rurale, 18 urbane și 9 policlinici, creiate din 1922 și până azi din inițiativa ministerului nostru de sănătate — 3 sanatorii de tuberculoși de proporții monumentale și un dispensar antituberculos cu unități volante, ridicate și întreținute prin rodnica activitate a Ligii naționale contra tuberculozei — 30 dispensarii ale asigurărilor sociale — 3 instituții pentru asistența și ocrotirea copiilor și a bătrânilor — 1 centru antirabic cu 5 subcentre — 3 laboratorii de higienă — 1 laborator de chimie — 1 centru de malario-terapie, la Costiugenii Mari — și 1 laborator pentru studiul cazurilor inaparente și ambulatorii de tifos exantematic. Instituția din urmă constitue încununarea operei de mari proporții de profilaxie antiexantematică, operă care a ajuns să înființeze 110 stațiuni de deparazitare chiar la 1920, pentru ca, până în 1940 să le adaoge și 400 cuptoare mobile.

Iată ce s'a realizat în cei 22 ani de străduinți, în ordinea sanitară. Și ca o completare, relevăm faptul că, de unde în 1921 un medic din Basarabia acționa pentru 20.914 suflete, în 1940 acelaș medic avea în sfera sa de activitate numai 13 mii de locuitori și doar în unele regiuni, maximum 15 mii. Aceeași îmbunătățire simțitoare este vizibilă la agenții sanitari și la moașe: 1 agent la 4.713 locuitori, în 1938 și o moașe (total 600) la 10.073.

Sute de milioane au fost destinate creerii și susținerii acestei opere, care a dus la rezultate remarcabile:

Mortalitatea de 25,8 la mia de locuitori, în 1919, a scăzut astfel, în 1936, la 19,2‰, permițându-se un excedent al natalității rurale față de mortalitate, de 11,7 la mie, în 1938. Așa se și explică sporul populației basarabene dela 2.750.000 locuitori în 1919, la 3.110.650, în 1937.

*

Am prezentat cu totul sumar mersul organizației sanitare a Basarabiei, dela 1918 la 1940.

Situația va fi însă mai elocventă, prezentând cifrele cari arată modul de manifestare al stăpânirii românești în domeniul medicinii curative și al combaterii bolilor infecto-contagioase.

In județul Arad

a început secerișul

Arad, 12 Iulie

După știri primite de autoritățile agricole, în hotarul comunei Curtici și a comunelor învecinate a început secerișul și treeratul. După primele constatări făcute de specialiști, recolta se prezintă în condițiuni satisfăcătoare. Producția la hectar este de 11 quintale. Calitativ, recolta este în proporție de 75 la sută de calitate excelentă.

Din examinarea situației actuale a grâului, se poate prevedea că recolta va fi în general, mai slabă decât anul trecut, atât calitativ cât și cantitativ. Cauzele: gerul grozav și iarna lungă din anul acesta, ploile și inundațiile ce s'au ținut lanț până în urmă cu câteva zile. In tot cazul, recolta va fi, din toate punctele de vedere, peste așteptările pesimiste care și-au făcut loc printre agricultori.

Sumele primite de comitetul de ajutorare de pe lângă Prefectura jud. Prahova

Ploești, 12 Iulie

In urma apelului lansat de prefecturra jud. Prahova, pentru ajutorarea refugiaților din Bucovina și Basarabia, s'au subscris până acum următoarrele sume:

Crucea Roșie Ploești lei 50.500; Soc. „Concordia" Ploești lei 62.710; Prefectura jud. Prahova lei 57.950; stolul liceului „Sf. Petru și Pavel", de sub conducerea d-lui comandant străjer Gh. Canciu lei 37.500; d-ra Ecaterina Sfetescu lei 10.000; compania II-a poliție petroliferă 1562; lucrătorii fabricei de cărămizi „Norza" Ploești salariul pe o zi lei 5000; frații Auguste și Enrico Norza lei 2000; avocat Costel Petrescu lei 5000; cinematograful Roxy lei 2215; d. dr. Costache Dănită lei 500; d. dr. C. Vasiliu lei 1000; Soc. „Creditul Minier" rafineria Brazi lei 20.000; Soc. „Colombia" lei 65.130; avocat George Alixiu lei 10.000; d. profesor dr. Sabin Cioranu lei 3200; biroul de înscriere a Partidului Națiunii, secția I-a la primăria municipiului Ploești lei 2546; d. Bran Radovici lei 5000; Ioan Benciu lei 100; funcționarii băncii Naționale Ploești salariul pe o zi lei 6524; legiunea d. străjeri Prahova 13.736 lei; Camera de muncă lei 5227; d-ra Kiss Elisabeta învățătoare lei 1000; primăria orașului Sinaia lei 30.230; d. Enache Marinescu comandant Garda Națională lei 800; dr. R. Netel lei 200; I. Arcalai lei 300; bresla muncitorilor metalurgiști lei 2000; legiunea de străjere Prahova lei 9980; Cercul de recrutare Prahova lei 4467; protoeria Prahovei prin subscripție lei 5380; Soc. „Podgorille" Valea Călugărească prin d. Iancu Avram lei 5000; Garda Națională din com. Livadea lei 1696; Iancu Avram lei 5000; biroul de inscriere in Partidul Națiunii secția I-a P. M. P. lei 1490; o anonimă lei 1500; ing. Emill lei 1500; membrii gărzii naționale din jud. Sălaj lei 22.000; d. dr. I. C. Negrutzi lei 5000; primăria din comuna Moreni prin subscrpție lei 29.080; d-ra dr. Maria Panaitescu lei 1000; căminul cultural Brazda lei 1860; comunitatea evreească din Ploești lei 100.000; comercianții hăinari lei 1000; Garda națională din jud. Brașov lei 20.000; Andrei A. Benedek lei 1000; d-na Adina Cosmescu lei 500; funcționarii rafinăriei „Unirea" 100.000 lei; membrii Gărzii Naționale din com. Filipești lei 300; baroul avocaților Prahova lei 50.000; d. dr. N. Grigorescu lei 500; Ștefan Viber șos. Kiseleff lei 2000; direcțiunea căilor ferate Ploești-Văleni lei 130.000; ingineril șantierului Emil Prager lei 14.760.

INSEMNĂRI ZĂRĂNDENE

Liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad

Un centru de cultură și educație națională din Valea Crișului Alb

Brad, 10 Iulie

Bradul ,un centru al naționalismului românesc din Ardeal, a avut nenumărați oameni de bine cari s'au gândit la viitorul lui, s'au gândit că aici va fâlfâi pentru vecie mândrul tricolorul românesc și ca atare, gândul înființării unui liceu dela catedrele căruia să se adape toate generațiile, a devenit o realitate.

Regretatul profesor dr. Pavel Oprișa a arătat greutățile mari întâmpinate la înființarea acestui liceu.

Din cauza prigoanei de atunci, nu se puteau înființa astfel de școli românești și nici nu putea fi de vreun sprijin pentru astfel de instituții.

Mai târziu, prin anul 1863, românii din plășile Băița, Baia de Criș, Hălmagiu și Aciu, au donat pentru înființarea unui liceu la Brad, 58.200 florini.

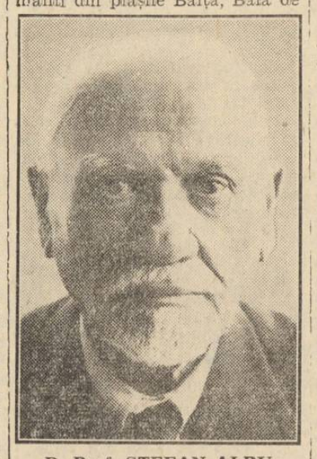

D. Prof. ȘTEFAN ALBU care a slujit liceul timp de 50 de ani, între cari 11 ani ca director. Este singurul profesor în viață din vechea pleiadă de dascăli ai liceului.

Datorită prefectului de atunci, Ion Pipoș și subprefecților dr. Iosif Hodoș și Amos Frâncu și protopopului Iosif Basa, s'au aduhat, din satele acestui ținut, fondurile necesare pentru construirea liceului.

Concomitent cu strădania lor, au avut sfatul și încurajarea mitropolitului Andrei Șaguna, sufletul mișcării românești din Ardeal.

Prin anul 1905 profesorii gimnaziului au lansat o listă de subscripție pentru strângerea fondurilor necesare completării până la opt clase. La acest apel a răspuns întreaga populație românească din Ardeal și astfel, până în anul 1912, s'au adunat 100.000 coroane. Dar mai trebuiau 100.000 coroane.

In fața acestor greutăți, directorul băncii „Albina" din Sibiu, regretatul Partenie Cosma, a apelat și la filantropul boer basarabean Vasile Stroescu, care a donat cele 100.000 coroane, devenind astfel cel dintâi binefăcător al liceului.

In 1913 s'a început ridicarea clădirei care, din cauza războiului, a rămas neterminată până în 1921.

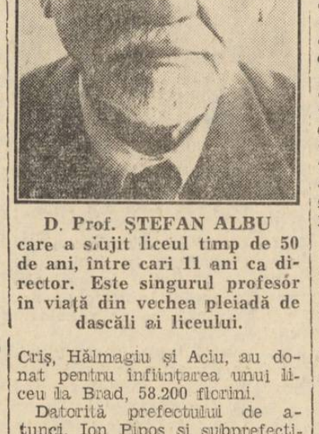

Păr. Protopop C. CIOCAN actualul director al liceului

OPERE DE ARTA LA LICEUL „AVRAM IANCU"

Datorită însuflețirei de care au fost conduși toți directorii și profesorii acestui liceu, orice vizitator rămâne profund impresionat de mulțimea de busturi și statui cari impodobesc sala profesorală și cancelaria liceului.

Mare parte din aceste busturi reprezintă figurile donatorilor cari au contribuit la ridicarea acestui edificiu, iar parte sunt harnicii conducători cari n'au pregetat o clipă să lucreze la progresul acestui focar de cultură din valea Crișului alb.

Un lucru care impresionează adânc, este frumoasa capelă a liceului împodobită cu un frumos iconostas și o aleasă pictură.

Capela este realizată din inițiativa păr. protopop C. Ciocan, directorul liceului și bine îngrijită de d. prof. Valer Fugătă.

Când liceul „Avram Iancu" a fost vizitat ultima dată de I. P. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, înaltul ierarh a admirat aranjamentul acestui local.

Și în adevăr, merită laude, mai ales operele de artă — busturi, statui, baso-reliefuri, — executate de sculptorul Radu Moga, profesor la acest liceu.

O sală spațioasă de spectacole și o baie modernă pentru elevi, sunt de asemenea lucruri care fac cinste liceului.

In cadrele asociației „Astra" despărțământul Brad, s'au organizat dese conferințe și serbări, făcând din sala festivă a liceului un loc de întâlnire și reculegere sufletească pentru populația acestui oraș și a satelor vecine.

Un singur neajuns pe care l-am mai relatat în coloanele ziarului nostru, este internatul liceului. E prea neîncăpător pentru numărul mare al elevilor și este departe de a satisface cerințele unui internat, astfel că s'ar impune construirea unuia nou.

De acest mare neajuns s'a sesizat și d. rezident al ținutului și credem într'o indreptare, atunci când situația se va limpezi.

La Brașov, scumpetea a luat proporții

Brașov, 10 Iulie

In nenumărate rânduri am arătat că viața cetățenilor de aci, în special a funcționarilor publici a devenit de nesuportat, din cauza scumpetei, care din zi în zi ia proporții. Această situație se datorește în cea mai mare parte, — după cum afirmă comercianții — lipsei de mijloace de transport pentru articolele de strictă necesitate.

Insă, după unele constatări făcute la fața locului, scumpetea dela Brașov se datorește altor cauze, nici de cum celor arătate de negustori.

Pe piața brașoveană, găsim oricând tot ce ne trebuie, ba chiar în cantități mai mari, fapt care dezminte afirmația celor cari, numai din poftă de câștiguri cât mai mari, profită de situația acestor vremuri excepționale, smulgând din punga cetățeanului funcționar public, ultimul ban.

Această situație, o găsim pretutindeni, la orice fel de categorie de negustori, până chiar și la restaurante unde un modest prânz costă peste 100 lei.

La piața de zarzavaturi și de fructe, anul acesta s'au înregistrat prețuri fantastice, cari pun în imposibilitate pe cetățean de a mai cumpăra.

Aceeaș situație alarmantă o vom găsi și la magazinele de coloniale, cari în majoritate au în depozite marfă suficientă, dosită, dar scoasă la vânzare numai atunci când s'a mai înregistrat o urcare de preț, cum e cazul uleiului, al făinei și al unturii.

Nu mai vorbim de situația la articolele de îmbrăcăminte care pune în totală imposibilitate pe funcționari să-și mai confecționeze haine.

La această ramură de comerț, precedentul a fost creiat față de câțiva negustori de haine confecționate, cum e magazinul firma „Vultur", Original, Samuel și Apel, (toți evrei minoritari), magazinul fost Neuman, astăzi condus de Roth și David, unde pentru un costum modest trebue să plătești 14—16.000 lei, de multe ori confecționa din aceeaș sofă care la celelalte magazine costă 7—900 lei.

Toată această stare de lucruri a îngrijorat clasa salariaților.

Ei au adresat un nou memoriu, arătând situația lor dezastruoasă de nenorocită, cerând să se ia urgente măsuri, pentru a aplica severe sancțiuni împotriva celor cari scumpesc viața.

Raul Călinescu: Povestiri din viața animalelor

Biblioteca științifică pentru popor a ziarului „Universul" Nr. 1-4 de prof. P.I. Teodorescu

Volumul cu titul de mai sus cuprinde 26 bucăți alere, fiind o culegere de articole științifico-literare, publicate rând pe rând, sub forma de foiletoane științifice, în ziarul „Universul". Cetitorii „Universului" le-au sorbit din paginile acestui ziar pe măsura publicării lor și și-au înseninat frunțile când, după lectura dătătoare de grijă a evenimentelor politice și militare la ordinea zilei și-au oprit gândurile asupra vieții acestor minunate făpturi necuvântătoare.

Ceeace face valoarea și frumusețea remarcabilă a acestui volum este puterea autorului de a întui viața nufleteasă a animalelor, coborându-se adânc în sufletul și în viața lor; în al doilea rând este darul său minunat de a reda în imagini plastice sau în narațiuni mișcătoare — episoade, trăsături caracteristice sau simple întâmplări — viața animalelor. D. **Raul Călinescu** pune pe fiecare animal în cadrul lui firesc de natură, în ambianța lui de toate zilele și care îi este caracteristică. Acolo în cadrul lui firerc, în păduri de mune, spre sfârșitul iernii sau în toamnă, când toate roadele pământului sunt coapte, pe margini de ape adumbrite de sălcii; la câmp deschis, în plin Bărăgan, cu zări nesfârșite și cu amurguri lungi, la Dunăre, în împărăția apelor; așa le vedem pe fiecare din amale: în mediul care le este firesc, care le este drag și unde ele se simt bine, iar acest cadru de natură, nub pana măiastră a scriitorului, se învesmântă în colorit de pastel. Mamifer, pasăre, târâtoare sau gânganie, fiecare animal este bine individualizat și înfățișat în atitudini și în acțiuni caracteristice. Intuiția aceasta în sufletul și în viața intimă a animalelor, completată cu o sugestivă prezentare a mediului fizic, în care, în mod obișnuit trăiește, devine și mai impresionantă, și mai cuceritoare prin **dramatizarea** unor anumite întâmplări sau episoade caracteristice din viața lor. Nu va fi cititor al acestei broșuri, care să nu fi fost impresionat adânc de tragedia în care se curmă uneori viața cerbilor în epoca rutului; coarnele animalelor în luptă pe viață și pe moarte se prind și nu și le mai pot desface. Mor astfel încleștați unul de altul în cadrul dumnezeiesc al naturii de munte. Și atâtea alte episoade daramtice — moartea veveriței bătrâne, a pajurei sau a pescărușului verde, dus de curentul apei pe sub ghiața Cernei — adaugă povestirilor o nată de viața intensă, de viața aspră, dar reală, așa cum e viața chiar și pentru animale: nu numai desfătare ci și luptă. Iată pentru ce recomandăm acest volum cu toată căldura, tuturor colegilor noștri.

*

Volume se găsesc la toate librăriile ar comenzile se primesc la editura „Universului".

„RELIEFURI": de d. I. C. POPESCU-POLICLET

Scriitorii din pleiada tradiției literare, mulți uitați prea de vreme și pe nedrept, unii dintre ei trecuți dincolo de pragul vieții pământești, încep parcă să strige dreptate din lumea în care viseză și azi. Astfel îmi explic eu fericita inspirație pe care a avut-o poetul I. C. Popescu-Policlet dela Craiova, dând la lumină o carte bună, *Reliefuri*, foarte bine venită în zilele acestea de secetă literară și pustiu sufletesc.

E o carte bine venită, pentrucă ne evocă scriitori de inspirație aleasă, de cari nu-și mai aduc aminte decât bătrânii de acum, cari i-au prețuit în tinerețea lor și nu-i vor uita niciodată. Locul de frunte îl ocupă, firește, trubadurul Cincinat Pavelescu, un *virtuos* al madrigalului și al epigramei.

E prea recentă însă plecarea lui din lumea aceasta, pentru ca ea să-l uite atât de de curând pe minunatul visător al florilor, pe totdeauna inspiratul cântăreț al femeii, pe epigramistul deapururea fiu și fără gând de jignire.

Poetul Polyclet ne dă amintiri inedite despre Cincinat, fragmente din viața lui cunoscute numai de intimi, fâșii din viață și frânturi de suflet, umbre și lumini ce lămuresc viața unui scriitor în chip definitiv.

Foarte puțini își mai aduc aminte de Traian Demetrescu, de parfumatele-i *Sensitive* și *Aquarelele* fine, de *Cum iubim* și *Iubita*, de sbuciumul său sufletesc în lupta cu destinul ce i-a pus pe chipul atât de tânăr teribilul semn de întrebare și îndoială al neființei.

Dar de George Marincu, Vasile Lascăr (poetul mort prea de timpuriu), G. D. Pencioiu și N. Burlănescu-Alin, din pleiada Olteniei literare, cine și-o mai fi aducând aminte afară de noi, astăzi puțini la număr, cari i-am văzut trăind, visând și i-am prețuit după vreddnicia lor? Dintre cei, pe cari d. I. C. Popescu-Polyclet îi smulge cu mândră pietate din uitare — uitare pe care eu o cred vremelnică, după cum e și pustiul sufletesc de azi — maestrul Radu D. Rosetti și d-na Lucilla Chițu îl impresionează pe autor, cel dintâi prin tinerețea deapururea vie a sufletului său, ce împrăștie și astăzi fiori de flori din lumea inspirațiilor sale; cealaltă prin renunțarea eroică la răspândirea gândurilor și viselor sale pe calea scrisului literar. D-na Lucilla Chițu, nepoata ministrului de pe vremuri al instrucțiunii publice, crescută în lumina cronicarilor iubitori de țară și de neam, a scris, cu egală măestrie, în limba franceză ca și în graiul țării sale perle de gândire și vers, tălmăcite apoi în limbile italiană, engleză și în alte graiuri străine.

Cine a citit-o însă dintre cei de astăzi, mai ales scriitorii tineri cari au multe de învățat de la patriotismul ei luminat?

Autorul acestor evocări, are deplină dreptate când spune că ar fi bine ca scrierile celor uitați să fie strânse într'un mănunchiu pentruca generația de astăzi să aibe la îndemână toată opera lor, spre dreaptă prețuire după frumusețea ei, rămasă întreagă ca acum 30—40 de ani.

D. I. C. Popescu-Polyclet publică multe versuri despre mai sus amintiții visători, astfel că ne putem face o idee definitivă despre puterea darului și a slovei lor.

Cartea se citește cu multă ușurință, pentrucă îți învăluie sufletul dela începutul și până la închiderea ei.

LEONTIN ILIESCU

LUNI 15 crt.
CUPOANE ȘI OCAZIUNI
la „GALLIA"
CENTRALA: Str. Bărăției 2, et. I
SUCURSALE: Str. Lipscani 36
„RIALTO-TRIANON" Str. Lipscani 57
60